

Merkismaður farin

Tollaksmessudag andaðist havnarmaðurin Elias Johansen, Lias í Rættará, 84 ára gamal.

Sum navnið sigur, var Lias ættaður úr býlingin- um í Rættará í Havn, og har búði hann eisini meg- inpartin av ævi síni.

Í húsunum – við og partvíst yvir Rættará – við teimum sermerktu bogaðu vindeygnum, við grøn- um og reyðum rútum í erva, vaks hann upp saman við systkjum, hálsystkjum og fostursystkjum.

Nógv vóru tey í húsi hjá bátasmiðinum í Rætt- ará, sum smíðaði nógvar av smáu deksbátunum, føroyingar brúktu til fiskiskap fyrra partin av hesi øldini, og framvegis sigla einir 12 av teimum kring oyggjar okkara.

Eisini Lias, sum var borin til hvíldar triða jóla- dag, royndi seg sum bátasmið, eins og faðrin, men tað vildi so illa til, at hann skaddi seg í annað knæið við eini øks og tað gjørdist stívt. Tí tók hann starv upp og kom hann fyrri tað mesta at arbeiða á skriv- stovu, á blaði og í útvarpi.

Føroya fólk kenna serliga Lias í Rættará sum út- varpsmannin frá teimum fyrstu døgnum hjá út- varpinum á Bryggjubakka síðst í fimtiárunum og til tað mundið tá Útvarpið fekk nýggj hús fyrst í áttatiárunum.

Serliga tók Lias sær av at savna tíðindi av bygd, sum hann hevði serligan áhuga fyri, men lurtarar minnst eisini Lias gera frásagnir, ella reportasj- ur, frá tilburðum og ymsum víðurskiftum kring landið. Ja, hann varpaði bæði frá kappdröri og fót- bólti, eins og hann legði plátur á.

Áður hevði hann starvast, m.a. í krigsárunum, á Dagblaðnum, so hann kendi til tíðindamannayrk- ta, tá boð vóru eftir honum at koma í útvarpið at ar- beiða.

Lias í Rættará var álitismaður og sat í fleiri álitisessum. Í nógvar ár valdu havnarfólk hann í líkningarnevndina – uppstillaðar á Fólkalokslist- anum – og í mong ár var hann nevndarlimur í Havnar Sjúkrakassa. Tí fyrri fáum árum síðani var hann formaður í Meginfelag Sjúkrakassa Føroya. Eisini var hann limur í nevndini fyri hvíldarheimið Naina.

Lias var fráhaldsmaður og hann var temulrid- dari.

Vakur var sangurin henda dagin í Havnar kirkju, tá manskórið sang við jarðarferðina hjá Liasi. Og vakur var orgul- og violintónleikurin hjá skyldkonu Liasar, Oddvør og manninum, Kanny. Ein tókk fyrri tað trúfestið, sum Lias sýndi við at syngja við jarðarferðir í Havnini í mong, mong ár. Í kirkjunum og í kirkjugarðinum, í góðum og ringum veðri, í vindi og kava ella tá ælini struku oman gjøgnum Havnardal.

Lias var ein býarmynd. Fryntligur at koma í prát við. Bersgini kundi hann vera og hann helt upp á stítt. Hugnaligur og manga søguna visti hann at siga frá. Væl fylgdi hann við og ikki fóru nógvar pressur fram við í BBC, sum hann ikki hoyrði.

Lias merkti eisini lívsins beiskleika. Tvinnar ferðir varð hann einkjumaður og eisini doyði hús- haldskonan, sum tók sær so væl av teimum yngstu døtrunum, meðan tær enn vóru smáar.

Seinastu árin sat Lias blindur, men á Lágargarði tók hann kortini hondina í ymiskt ítriv at stytta sær stundir við, og væl lá fyrri.

Fyri stuttum fekk hann eitt nos og hann kom ikki fyrri seg aftur.

Lias Johansen var av sonnum ein merkismaður, ein álitismaður og trúfastur var hann.

Friður veri við minni hans.

jm

Fyribils stavnhaldið hjá Ferðaráðnum:

Dupult so nógv ferðafólk higar

Roknað verður við, at sum er leggja tey útlendsku ferðafólkini einar 150 milliónir eftir sær um árið. Tá vit skriva ár 2000, skal ferða- fólkavinnan hava ment seg so mikið, at ferða- fólkini tá fara at leggja upp móti 500 milliónum eftir sær

Saman við einum út- lendskum ráðgeva arbeiðir Ferðaráðið av øllum alvi at leggja eina ætlan hvussu vit kunnu mennast sum ferðafólkaland.

Byrjað varð av álvara í fjør, tá Ráðið vildi gera sær greitt, hvussu skjótt ferðafólkavinnan skuldi mennast, og hvussu vit skuldu marknaðarføra okk- um sum ferðafólkaland. Hvørji lond vit serliga skuldu arbeiða saman við, fáa til vega hagtøl, og finna fram til hvussu hetta arbeiði skuldi fíggiast.

Í ár hava ymiskar kann- ingar verið gjørdar. Mill- um annað hvaðani ferða- fólkini koma, og hvussu tey trívast í Føroyum, hvat tey kundu ynskt øðrvísi o. s. fr. Nakrar av hesum kanningum verða gjørdar saman við Íslendingum og grønlandingum. 25 ar- beidsbólkar arbeiða í lýtuni hvør við sínum øki innan ferðafólkavinnuna. Roknað verður við, at hetta bólkararbeiðið verður liðugt til várs, og tá skal ein meira fullfíggið ætlan leggjast.

Fyrst Danmark

Gjørd er ein samla ætlan fyri 1993 hvussu vit kunnu fáa fleiri ferðafólk higar úr Danmark. Hetta verður eitt royndarár í so máta.

Fólk skulu sigast upp í Sjó- vinnubankanum fyrst í kom- andi ári. Samstundis er hótta- fall komið á størsta edv-virkið í landinum, tí bankin ætlar at flyta sitt edv-virksemi til Dan- markar.

Føroyska samfelagið bjarg- aði Sjóvinnubankanum. Er tað ikki tíð uppá at bankin hugsar samfelagsliga?

Ein lønamiðurskurð + natúr- liga starvsfólkafrágongd kann fólk góðtaka. Alt annað vil við- føra, at fólk vil vendir bankan- um bakið. Og so er kanska ongin Sjóvinnubanki til, tá ein tíð er frá líðin.

H.M.

PS.

Tað stóð í bløðunum, at nýggi danski stjórnið rýmdi úr Midt- bank, tí hann kundi ikki góð- taka, at familja hjá øðrum stjóra fekk sersømdir.

Gongst sum ætlað, koma dupult so nógv ferðafólk til Føroya tá vit nærkast aldar mótinum.
Mynd: Kalmar

Annars verður hildið, at størsti møguleikin at økja talið á ferðafólkum ferða- fólk er úr Norðurtýsklandi, Stórabretlandi, Suður- svøríki, Vestur- og Suður- noregi og Íslandi.

Roknað verður við, at tað fer at bera til at men- na ferðafólkavinnuna so mikið, at talið á ferðafólki kann tvífoldast tá vit skriva ár 2000.

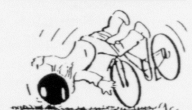
Tá skuldi ferðafólka- vinnan eisini givið nakað í kassan. Roknað verður við, at ferðafólk kunnu leggja millum 250 og 500 milliónir eftir sær um árið, tá vit nærkast aldar móti- num.

tór..

Einn kann tí vóna, at familju- politikkurin hjá gomlu Sjó- vinnubankanevndini verður slítt upp við rót.

H.M.

Gevið børnunum HJÁL!

Børn dugja ikki so væl at taka hendurnar fyrri seg, detta tey á súklu.

VERJIÐ HOVDIÐ!

Lesarabrøv

Nýggjárskvøða til Sjóvinnubankan

Fyri tveimum mánaðum síðani var Sjóvinnubankin um at fara av knóranum. Fyri at hetta ikki skuldi henda, tók landsstýrið

eina hálva milliard í láni. Henda skuld – einar 50 túsund pr. húsarhald – skal gjaldast aftur við føroyskum skatta-

toll- og mvg-krónum.

Nú skuldi man trúð, at bank- in var serliga takksamur fyrri henda stuðul, sum Føroya fólk

absolutt ikki hevur ráð til at gjalda.

Men óttak er verðins løn. Nú sæst í bløðunum, at 70